

Nasjonalparkstyret
for Forollhogna

Møteinnkalling

Utvalg: **Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna**
Møtested: Møtrom Aursunden i 2.etasje, Veksthuset Røros
Dato: 20.09.2024
Tidspunkt: 10:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

I tillegg til saklisten vil det bli gitt en del orienteringer fra nasjonalparkforvalterne.

Vel møtt til AU-møte på Røros!

16. september

Eli Grete Nisja
Nasjonalparkforvalter

Hans Bull
Nasjonalparkforvalter

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 12/2024	Tiltak i verneområdene for Forollhogna - fordeling og omfordeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2024		2023/12660
ST 13/2024	Øyungen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen byggesak, forskr. § 3, punkt 5.1-5.3		2023/10166
ST 14/2024	Ledalen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen byggesak, forskr. § 3, punkt 5.1-5.3		2023/10203

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	12/2024	20.09.2024

Tiltak i verneområdene for Forollhogna - fordeling og omfordeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2024

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna ved Arbeidsutvalget godkjenner følgende ny fordeling og omfordeling av tiltaksmidler for 2024 og prioritering av tiltak slik:

Pri.	Tiltak	Fordeling
6	Skjøtselsplan for Grøntjønnan naturreservat	Kr 50.000
7	Supplering av verneområdeskilter mm annet utstyr	Kr. 55.000
8	Oppgradering av stimerking mellom p-plass Sattåhaugen og pilegrimsleden	<u>Kr 18.000</u>
	Kostnader tiltak 6-8	<u>Kr 123.000</u>

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at midler ikke blir benyttet som tildelt, kan midlene omdisponeres til andre tiltak i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Saksprotokoll - Tiltak i verneområdene for Forollhogna - fordeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - 2024

- 2 Saksprotokoll Ledalen landskapsvernområde - supplerende tildeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - april 2024

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet fordeling av tiltaksmidlene for 2024 og prioritering av tiltakene i styresak 8/2024, jf. saksdokument 1.

I forbindelse med supplerende tildeling av tiltaksmidler til restaurering av myrområder og ferdselstraseen mellom Leset – Gaarevolla i Ledalen landskapsvernområde vedtok nasjonalparkstyret fordelingen av midlene som omsøkt, jf. styresak 20/2024 – saksdokument 2.

Innfallsporten ved Svartsjøen

Her er alt nå ferdig tilrettelaget, og det er samtidig inngått avtale om drift, tilsyn og vedlikehold av plassen inkl. naturstien.

Skjøtsel av setervollen Gaarevolla/Fremmervolla

Avtale om skjøtsel er inngått med bruksberettigede av vollen. Frist for gjennomføring og rapportering er 1.11.2024.

Kartlegging og fjerning av Kjempegullkorg

Botaniker har kartlagt forekomsten og en foreløpig rapport er mottatt. Forekomsten er slått, og rydningsavfallet er fjernet. Arbeidet her er utført av SNO og ved tjenestekjøp av mannskap. Det ble ikke kostnadene i den størrelsesorden som forventet, og samlet kostnader forventes inntil kr. 23.000.

Fjerning av vrifuru ved Grøntjønnan

Det ble i 2023 gjennomført kartlegging i Grøntjønnan, og rapporten ble ikke klar før våren 2024. Her viser det seg at det ikke er behov for ytterlige midler i 2024 for videreføringen av årets ryddetiltak, og tiltaksmidlene her kan omfordeles.

Tollolenget slåtteområde – informasjon

Utkast til plakat er utformet, og det forventes at den ferdigstilles for trykking i løpet 2024.

Restaurering av myrområder og ferdselstraseen mellom Leset – Gaarevolla i Ledalen landskapsvernområde

Arbeidet er nå godt planlagt, og tillatelser er innhentet. Det er alt kjøpt inn en del materialer, samt at det vil bli transportert ut med helikopter i løpet av høsten. Dersom været tillater det, forventes det å bli oppstart på deler av arbeidet. Det er Haltdalen fjellstyre som har prosjektledelsen, samt at også Statskog er godt inne i prosjektet. Det er foreløpig ikke mottatt fakturaer i prosjektet.

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp	Fordeling 19.04.2024	Forbruk/ forventet forbruk
1	Svartsjøen innfallsport – supplerende informasjon	Kr. 26.000	Kr. 26.000	Kr 24.000
2	Skjøtsel av setervoll – Gaarevollen/Fremmervollen	Kr. 25.000	Kr. 25.000	Kr 25.000
3	Kartlegging og fjerning av fremmed art - Kjempegullkorg	Kr. 75.000	Kr. 50.000	Kr. 23.000
4	Fjerning av vrifuru ved Grøntjønnan	Kr. 50.000	avventer	Kr. 0
5	Tollolenget slåtteeområde - informasjon	Kr. 19.000	Kr. 3.000	Kr. 3.000
	Samlet beløp ordinær tildeling	Kr. 195.000	Kr. 104.000	Kr 72.000

Her er det et beløp på **kr 123.000** til fordeling og omfordeling.

	Supplerende tildeling til tiltak	Søknads- beløp	Fordeling 14.06.2024	Forventet forbruk
1	Restaurering av myrområder og ferdselstraseen mellom Leset – Gaarevollan, Ledalen landskapsvernområde	Kr. 448.000	Kr. 448.000	Kr. 448.000
	Samlet beløp supplerende tildeling	Kr. 448.000	Kr. 448.000	Kr. 448.000

Her er hele beløpet fordelt og forventes brukt i løpet av 2024.

Vurderinger

Skjøtselsplan for Grøntjønnan naturreservat

Med bakgrunn i basiskartleggingen som ble gjennomført i Grøntjønnan naturreservat i 2023 viser det seg at det er behov for å utarbeide en skjøtselsplan for området.

Forvalterne har hatt møte med kartlegger/botaniker som kartla området, og botaniker har mulighet til å utarbeide en skjøtselsplan.

Det vil derfor kunne være hensiktsmessig å starte opp dette arbeidet alt nå i høst.

Derfor vil forvalterne foreslå en omfordeling av tiltaksmidlene for Grøntjønnan fra rydding til utarbeidelse av skjøtselsplan.

Kr. 50.000 til skjøtselsplan

Verneområdeskilter

Det ble i 2023 kjøpt inn verneområdeskilter og flere typer underskilter etter en vurderinger sammen med SNO. Vi ser imidlertid at det vil være behov for å supplere med flere verneområdeskilter (nasjonalpark, landskapsvernområder og naturreservat)

og underskilter som «drone forbudt», «sykling forbudt», «motorisert ferdsel forbudt, gjelder også el-sykkel». I tillegg kommer stålstenger og skruer for de ulike skilttypene. Det er forvaltningsmyndigheten som har ansvar for skilter og innkjøp, og SNO utfører oppsetting og har derfor behov for å ta materiell tilgjengelig på sine lokale lager. Innspill fra SNO Forollhogna er noe større enn det som kan bestilles opp for 2024, men det vil likevel være et godt bidrag til å få oppgradert skiltingen av verneområdene samtidig som SNO vil kunne ha en buffer av skilter og utstyr. Kostnadene juster ned til sammen **kr. 55.000**.

Sti-merking mellom p-plass i Såttåhaugen og pilegrimsleden

Det er i løpet av årene etter at det ble anlagt p-plass ved Såttåhaugen kommet tilbakemeldinger om at det er lett å gå seg bort fra stien mellom p-plassen og pilegrimsleden, og det er derfor behov for bedre merking her. Det er foretatt en befaring og sett nærmere på stikryss som kan oppleves uklare. Vi foreslår derfor å supplere med turskilter i tråd med merkehåndboken for turvegskilting, samt utskifting av turbokassen på utsiktspunktet.

Videre må det også gis en opplysning via skiltingen at det er sti opp til et utsiktspunkt slik det er beskrevet på plakaten. Anvisningsskiltet ved utgangen av stien må derfor byttes slik at turen (1,5 km) opp til utsiktspunktet også markeres.

Til sammen er dette tiltaket kostnadsberegnet til **kr. 18.000**.

Samlet vurdering

Omfordelingen av tiltaksmidlene på kr 123.000 til de foreslåtte tiltakene til blir slik:

Skjøtselsplan for Grøntjønnan naturreservat	Kr 50.000
Supplering av verneområdeskilter mm annet utstyr	Kr. 55.000
Oppgradering av stimerking mellom p-plass Såttåhaugen og pilegrimsleden	kr. 18.000
Til sammen	<u>kr. 123.000</u>

Forvalterne vil på AU-møtet kunne redegjøre mer for både igangsatte tiltak og planlagte tiltak.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	8/2024	19.04.2024

Tiltak i verneområdene for Forollhogna - fordeling av tiltaksmidler kap. post 1420.31 – 2024

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Tildeling - tiltaksmidler kap 1420 post 31 - 2024
- 2 Tildeling - driftsmidler til styret - kap 1420 post 21 - 2024
- 3 Avslag -naturrestaurering Ledalen - kap 1420 post 31 - 2024

Andre saksdokumenter:

1. Forslag til tiltak i verneområdene i Forollhogna i 2024 – [vedlegg til styresak 30/2023](#)

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet planlagte tiltak for 2024 i styresak 30/2023 hvor følgende tiltak ble prioriterte:

1. Svartsjøen startpunkt – supplerende informasjon - slutføring
2. Tollolenget slåtteområde – informasjon – slutføring
3. Uttak av Kjempegullkorg (*Doronicum macrophyllum*) ved setervoll i Vangrøftdalen – nytt tiltak
4. Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen i Ledalen - videreføring
5. Skjøtsel og tilretteleggingstiltak knyttet til ATV-traseen i Ledalen - videreføring,
6. Uttak av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan - videreføring
7. Ferdselstellere – videreføring
8. Verneområdeskilter – supplering

Nasjonalparkforvalterne meldte inn de økonomiske behovene på kap. post 1420.31 via Miljødirektoratets elektroniske søknadsportal (ESS) innen fristen 10. januar 2024, jf. saksdokument 1. Det ble meldt inn behov for kr 195.000 for tiltak i 2024, og Miljødirektoratet tildelte kr. 195.000 som omsøkt.

For skjøtsel og tilrettelegging av ATV-traseen i Ledalen ble det meldt inn behov for kr. 724.000 over øremerka tilskudd for naturrestaurering – også over kap. post 1420.31. Her har Miljødirektoratet gitt avslag på tildeling. Nasjonalparkforvalter er i dialog med Miljødirektoratet om avslaget, og det er nå laget en mer utfyllende prosjektbeskrivelse med ny kostnadsberegning som retter seg kun mot restaurering av myrene. Det søkes nå om supplerende tildeling på kr 448.000, og det er forventet svar i løpet av uke 16. Nasjonalparkstyret vil få en muntlig redegjørelse på styremøtet for svaret fra Miljødirektoratet.

Ferdselstellere

Det skal for hvert år meldes inn behov for ferdselstellere – for både beholde allerede tildelte tellere og behov for nye tellere. For Forollhogna ble det meldt inn til sammen 6 tellere hvorav 4 eksisterende tellere og 2 nye tellere.

Tilbakemeldingen fra SNO for 2024:

SNOs teller blir på grunn av alder og hærverk etc, stadig færre og vi investerer ikke i nye i påvente av Mdir sin nye strategi for ferdselstellere. Dere kan derfor beholde de tellerne dere har, men får ingen nye for 2024

Ferdselstellere for 2024 – opprettholder tildelte tellere, men det tildeles ikke nye tellere.

Verneområdeskilter

Det viste seg igjennom 2023 at vi hadde behov for å supplere verneområdeskiltene, og vi fikk en tilleggsbevilgning for innkjøp som et strakstiltak. På slutten av året var det fortsatt tiltaksmidler igjen på budsjettet, og det ble prioritert å bestille flere både verneområdeskilter og «forbudt»-skilter. Dette har medført at det ikke ble behov for å bestille flere verneområdeskilter for 2024. Dette er gjort i samråd med SNO Forollhogna.

Grunnstøtte drift og vedlikehold

Grunnstøtte drift over kap. post 1420.21 er tildelt etter en fordelingsnøkkel for nasjonalpark- og verneområdestyrene, og skal benyttes til tiltak knyttet til drift og vedlikehold av startpunkter, innfallsporter og tiltak som forvaltningsmyndigheten har ansvar for. Denne fordelingsnøkkelen skal i første omgang gjelde for to år, og evalueres av direktoratet i løpet av 2025 med sikte på eventuelle justeringer fra og med 2026, heter det i tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna er blitt tildelt en grunnstøtte drift på kr. 75.000 som vil bli benyttet drift og vedlikehold av bl.a. tilrettelagte innfallsporter og startpunkter ved Svartsjøen, Såttåhaugen, Hognarasten og Storbekkeøya, samt andre forefallende tiltak knyttet til drift og vedlikehold i tilknytning til verneområdene.

Vurderinger

Nasjonalparkstyret har fått tildelt tiltaksmidler for 2024 i henhold til den innmeldingen som ble gjort. Her må det imidlertid vurderes nærmere om det er noen endringer av tiltakene, om prioriteringene skal endres osv.

Svartsjøen startpunkt – supplerende informasjon og slutføring av tilrettelegging. Nasjonalparkforvalter vurderer fortsatt at dette tiltaket bør gjennomføres som tidligere beskrevet og innenfor den økonomiske rammen som omsøkt.

Tollolenget slåtteområde – det knytter seg noen uavklarte forhold til både utforming og plassering informasjon her som ikke var helt kjent på søknadstidspunktet. Forvalter vil derfor foreslå at styret avventer tildelingen her inntil forholdene er avklarte. Dette er et tiltak i samarbeid med Os kommune og grunneier.

Uttak av Kjempegullkorg (*Doronicum macrophyllum*) ved setervoll i Vangrøftdalen. Her er forvalteren i dialog med biolog om kartlegging av forekomsten, og det vil bli/bør gjennomføres uttak i løpet av vekstsesongen 2024. Størrelsen på forekomsten vil være avhengig av hvor omfattende selve ryddingen blir, og bl.a. hvem som kan gjennomføre ryddingen. Forvalter foreslår å sette av et del-beløp til kartlegging nå i første omgang, for deretter kunne beregne kostander ved fjerning av forekomsten.

Skjøtsel av Gaarevollen/Fremmervollen i Ledalen – videreføring av allerede oppstartet skjøtselstiltak. Forvalter har vært i dialog med bruksberettigede både i forbindelse med planlegging av tiltaket og nå om gjennomføring av skjøtselstiltak for 2024. Den økonomiske rammen for tiltaket er basert på erfaringer fra andre skjøttelsområder i «nabo-områder», og beløpet bør opprettholdes som omsøkt.

Uttak av edelgran og vrifuru ved Grøntjønnan - videreføring

I løpet av 2023 ble det gjennomført basiskartlegging i Grøntjønnan naturreservat og nærområdene omkring, og da med en bestilling om blant annet eventuelle forekomster av vrifuru. Rapportene for dette arbeidet ble levert i februar 2024, og det viser seg at forekomsten av vrifuru er veldig begrenset i forhold til det vi hadde forventet.

Forekomsten av edelgran har vi god oversikt over.

Det er Kvikne utmarksråd som gjennomfører uttakene av både edelgran og vrifuru, og her har vi fortsatt en liten reserve av tiltaksmidler fra 2023 som skal benyttes i 2024. Dette pga. tidlig snøfall i 2023 og at det fortsatt var mulig å foreta noe rydding utover høst/vinter. Forvalter vil sammen med utmarksrådet vurdere hvor mye rydding som må videreføres i 2024, og deretter gjøre en vurdering av hvor mye tiltaksmidler som eventuelt må benyttes i år. Derfor foreslås det å avvente en fordeling av midler nå ved første fordeling.

Skjøtsel og tilretteleggingstiltak knyttet til ATV-traseen i Ledalen – videreføring.

Det ble lagt inn behov om midler på posten «naturrestaurering» for videreføring av allerede pågående tiltak, men Miljødirektoratet ga avslag med begrunnelse for høgt beløp og uklar prosjektbeskrivelse med kostnadsberegninger. Det er nå laget et mer detaljert prosjektbeskrivelse med kostnadsberegninger spesifikt knyttet til restaurering av to myrområdene. Kort beskrevet vil omkring 640 m med grøftene langs kjøretraséen bli tettet, samt at det vil bli lagt klopping for bruk av ATV i traseen over myrene. Hele traseen mellom Leset og Gaarevollen/Fremmervollen er 6,5 km. Nasjonalparkforvalterne vil ved en senere anledning legge fram hele prosjektet for nasjonalparkstyret.

Det forventes tilbakemelding fra Miljødirektoratet om supplerende tildeling i løpet av uke 16, og nasjonalparkstyret vil bli orientert på møtet om tilbakemeldingen. Vi

forventer å få midler slik at vi kan starte opp det konkrete arbeidet med restaurering av de utsatt myrområdene.

Grunnstøtte drift og vedlikehold

Utgifter til vedlikehold og drift skal ikke dekkes over tiltaksmidler og 31-posten som er en investeringspost, og dermed har ikke nasjonalparkstyret tidligere hatt midler til å dekke denne type utgifter. Dette har vært påpekt gjennom flere år, og det er endelig blitt tildelt en bevilgning via 21-posten som kan gå til mer akutte tiltak i forhold til drift og vedlikehold. Tildelingen av driftsmidler gir forvaltningsmyndigheten *litt* handlingsrom til å følge opp situasjoner som oppstår i løpet av året og som ikke var kjent når det meldes inn behov om midler til tiltak.

Det er i all hovedsak drift og vedlikeholde av de tilrettelagte innfallsportene og startpunktene ved Svartsjøen, Såttåhaugen, Hognarasten og Storbekkøya som ligger til grunn for tildelingen. Her er det andre aktører som i dag til dels drifter plassene. Her vil vi nå kunne inngå avtaler om en driftsstøtte.

Dette til orientering til nasjonalparkstyret så langt, og forvalteren vil etter hvert komme tilbake til videre bruk av midlene.

Nasjonalparkforvalter forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar tildelingen av tiltaksmidler over kap. post 1420.31 for 2024 til etterretning, og godkjenner foreløpig fordelingen av midler og prioriteringen av tiltak slik:

Pri.	Tiltak	Søknadsbeløp	Innvilget av Miljødirektoratet	Fordeling
1	Svartsjøen startpunkt – supplerende informasjon	Kr. 26.000		Kr. 26.000
2	Skjøtsel av setervoll – Gaarevollen/Fremmervollen	Kr. 25.000		Kr. 25.000
3	Kartlegging og fjerning av fremmed art - Kjempegullkorg	Kr. 75.000		Kr. 50.000
4	Fjerning av vrifuru ved Grøntjønnan	Kr. 50.000		avventer
5	Tollolenget slåttemråde - informasjon	Kr. 19.000		avventer
	Samlet	Kr. 195.000	Kr. 195.000	<u>Kr. 101.000</u>
	Midler til senere fordeling			Kr. 94.000

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at midler ikke blir benyttet som tildelt, kan midlene omdisponeres til andre tiltak i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken.

Saksprotokoll fra møte 19.04.2024 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Forslag lagt frem av forvalter: det foreslås endring i tiltak nummer 5 hvor det foreslås å tildeles 3000,- til informasjonsarbeid ved Tollolenget.

Forvalters innstilling med mindre endringsforslag i tiltak nummer 5 ble enstemmig vedtatt (8-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar tildelingen av tiltaksmidler over kap. post 1420.31 for 2024 til etterretning, og godkjenner foreløpig fordelingen av midler og prioriteringen av tiltak med mindre endring:

Pri.	Tiltak	Søknads-beløp	Innvilget av Miljødirektoratet	Fordeling
1	Svartsjøen startpunkt – supplerende informasjon	Kr. 26.000		Kr. 26.000
2	Skjøtsel av setervoll – Gaarevollen/Fremmervollen	Kr. 25.000		Kr. 25.000
3	Kartlegging og fjerning av fremmed art - Kjempegullkorg	Kr. 75.000		Kr. 50.000
4	Fjerning av vrifuru ved Grøntjønnan	Kr. 50.000		avventer
5	Tollolenget slåtteeområde - informasjon	Kr. 19.000		Kr. 3000
	Samlet	Kr. 195.000	Kr. 195.000	<u>Kr. 104.000</u>
	Midler til senere fordeling			Kr. 91.000

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at midler ikke blir benyttet som tildelt, kan midlene omdisponeres til andre tiltak i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken.

Saksprotokoll

Arkivsaksnr: 2023/12660

Saksbehandler: Eli Grete Nisja

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	20/2024	14.06.2024

Ledalen landskapsvernområde - supplerende tildeling av tiltaksmidler kap.post 1420.31 - april 2024

Nasjonalparkforvalter sin innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar supplerende tildeling av tiltaksmidler over kap.post 1420.31 til etterretning, og godkjenner fordelingen midlene slik:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp ved supplerende tildeling	Innvilget av Miljødirektoratet	Fordeling
1	Restaurering av myrområder og ferdselstraseen mellom Leset – Gaarevollan i Ledalen landskapsvernområde	Kr. 448.000	Kr. 448.00	Kr. 448.000

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at midler ikke blir benyttet som tildelt, må eventuelle en om-disponering av midlene avklares med Miljødirektoratet. Dette må gjøres før eventuell om-disponering til andre tiltak innen verneområdene i Forollhogna som gjøres i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken.

Saksprotokoll fra møte 14.06.2024 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Forvalters innstilling ble enstemmig vedtatt (8-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna tar supplerende tildeling av tiltaksmidler over kap.post 1420.31 til etterretning, og godkjenner fordelingen midlene slik:

Pri.	Tiltak	Søknads- beløp ved supplerende tildeling	Innvilget av Miljødirektoratet	Fordeling
1	Restaurering av myrområder og ferdselstraseen mellom Leset – Gaarevollan i Ledalen landskapsvernområde	Kr. 448.000	Kr. 448.00	Kr. 448.000

Dersom det viser seg at gjennomføringen av tiltak blir forsinket eller på annen måte ikke blir gjennomført etter plan slik at midler ikke blir benyttet som tildelt, må eventuelle en omdisponering av midlene avklares med Miljødirektoratet. Dette må gjøres før eventuell omdisponering til andre tiltak innen verneområdene i Forollhogna som gjøres i samråd med styreleder og/eller AU. Ved større endringer skal nasjonalparkstyret forelegges saken.

Saksdokumenter (følger saken)

Andre saksdokumenter:

1. Sak 8/2024, møteprotokoll for nasjonalparkstyret 19.04.2024.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret behandlet fordeling av tildelte tiltaksmidler 2024 i sak 8/2024 sitt styremøte 19.04.2024 hvor følgende saksopplysninger ble gitt:

Skjøtsel og tilretteleggingstiltak knyttet til ATV-traseen i Ledalen – videreføring.
Det ble lagt inn behov om midler på posten «naturrestaurering» for videreføring av allerede pågående tiltak, men Miljødirektoratet ga avslag med begrunnelse for høgt beløp og uklar prosjektbeskrivelse med kostnadsberegninger. Det er nå laget er mer detaljert prosjektbeskrivelse med kostnadsberegninger spesifikt knyttet til restaurering av to myrområdene. Kort beskrevet vil omkring 640 m med grøftene langs kjøretraséen

bli tettet, samt at det vil bli lagt klopping for bruk av ATV i traseen over myrene. Hele traseen mellom Leset og Gaarevollen/Fremmervollen er 6,5 km. Nasjonalparkforvalterne vil ved en senere anledning legge fram hele prosjektet for nasjonalparkstyret. Det forventes tilbakemelding fra Miljødirektoratet om supplerende tildeling i løpet av uke 16, og nasjonalparkstyret vil bli orientert på møtet om tilbakemeldingen. Vi forventer å få midler slik at vi kan starte opp det konkrete arbeidet med restaurering av de utsatt myrområdene.

Etter en ny og mer spesifikk prosjektbeskrivelse med tilhørende kostnadsberegning kunne **Miljødirektoratet bevilge kr. 448.000 fra kap.post 1420.31** i forbindelse med supplerende tildeling i april.

Andre saksopplysninger

Det er alt gjennomført befaring (24. mai) og møte (29. mai) med fjellstyret, entreprenør, bruksberettigede og Statskog som grunneier for planlegging av oppstart for gjennomføringa av tiltak sommeren 2024.

Det er Haltdalen fjellstyre som koordinerer arbeidet.

Vurderinger

Etter samtaler og veiledning fra Miljødirektoratet ble det gjort en ny prosjektering av tiltaket, som ble helt tydelig nå er rettet mot restaurering av myrområdene. I dette arbeidet inngår det lukking av grøfter for å gjenskape mest mulig den naturlige vannstrømmen i myra. For at det fortsatt skal være farbart over disse myrområdene, må det så kloppen for bruk av ATV. Dette er en riktig forståelse av utfordringene i området, og det er dette tilskuddet via supplerende tildeling er «øremerket» til.

Forvalterne vil ved anledning orientere nasjonalparkstyret nærmere om dette arbeidet og aller helst gjennomføre en befaring for styret når tiltaket er ferdig eller nærmer seg ferdigstilling,

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/10166

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	13/2024	20.09.2024

Øyungen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen byggesak, forskr. § 3, punkt 5.1-5.3

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget tar utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen tema bygg for Øyungen landskapsvernområde til orientering. Innspill og forslag til endringer gitt i arbeidsmøte tas med videre i utarbeidelse av retningslinjer som legges frem for nasjonalparkstyret.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – kun bygg - Øyungen landskapsvernområde

Andre saksdokumenter:

[Forskrift om Øyungen landskapsvernområde](#)

[Forvaltningsveileder for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder, 2002](#)

Saksopplysninger

Sakens bakgrunn

Det vises til revisjon for forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna. Nasjonalparkstyret behandlet utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer for Øyungen landskapsvernområde i møte den 14.06.2024, unntatt retningslinjer som omhandler grustak (forskr. § 3. punkt 2) og byggesak, forskriftens § 3, punkt 5.1-5-3. Det ble besluttet at tema som omhandler byggesak skulle drøftes nærmere før et utkast skulle fremlegges nasjonalparkstyret.

Utkast til retningslinjer (vedlegg) om byggesak, forskriftsreferanse § 3, punkt 5.1-5-3 legges frem for arbeidsutvalget for presentasjon, diskusjon og innspill. Forvaltere vil gi en status om arbeidet i møte.

Andre saksopplysninger

Utkast til forvaltningsplan skal behandles av nasjonalparkstyret, for så å sendes til Miljødirektoratet som godkjenner revidert planforslag for offentlig høring.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

«Formålet med opprettelsen av Øyungen landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, der seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart».

Forskriftene for landskapsvernområdene rundt Forollhogna bærer store likheter, spesielt når det kommer til verneformål av seterbebyggelse og kulturminner. Behandling av retningslinjer som spesielt er rettet mot seterbebyggelse og generelle bygninger i verneområdet for Øyungen landskapsvernområde vil derfor skape en viss presedens for behandling av samme retningslinjer for landskapsvernområder som skal revideres senere.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Øyungen landskapsvernområde – revisjon av
forvaltningsplan
Til:

Vår dato:
17.07.2024

Vår ref.:
2023/10166

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kopi:

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – Øyungen landskapsvernområde

Revidert forvaltningsplan skal utarbeides i fastsatt mal fra Miljødirektoratets [«forvaltningsplaner på nett for verneområder»](#) (FPNV). Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging m.v., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene. Forvaltningsmyndighetens retningslinjer skal være forankret i forskriften, som danner grunnlaget for forvaltningsmyndighetenes retningslinjer. Nedenfor vises arbeidsdokument hentet fra FPNV, og utkast til retningslinjer.

13	Byggetekniske spesifikasjoner	§ 5, punkt 1-4	<p>Benevnelsen bebygd areal (BYA) jf. Norsk Standard 3940 skal benyttes ved byggesøknader. Nyeste versjon av «Grad av utnyttning» kan benyttes som veiledning. BYA måles etter utvendig kledning/panel/ytterveggenes utside.</p> <p>Av hva som angår bygninger har forskriften kun benevnelsen «seterbebyggelse». Med seterbebyggelse menes i første rekke bebyggelse knyttet til setring og slått med ulike funksjoner; seterstue, seterfjøs, vedskåler, masstu, kjølehus/silhus, kokhus, melkebu, brønnhus, slåtteeuer og løer.</p> <p>Fritidsbebyggelse og hytter skal som hovedregel underordne seg retningslinjer for seterbebyggelsen.</p> <p>For all byggevirksomhet i verneområdet skal det tas hensyn til at man oppnår best mulig løsning for landskapet og verneverdiene. Utforming og plassering av bygninger skal skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet og forvaltningsmyndighet.</p> <p>Søknad om byggetiltak må være skriftlig å gi tilstrekkelig informasjon. Se nasjonalparkstyret sine nettsider for veiledning ved søknad.</p>
14	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 1	<p>Det kan gis tillatelse til oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk. Med beitebruk menes slått og beite, ikke slått alene.</p> <p>Tiltakets formål med betydning for landbruk, utmarksbeite og seterdrift tillegges betydelig vekt. Nødvendige bygninger i denne sammenheng er fjøs, uthus og seterstue.</p> <p>Forskriften åpner ikke opp for oppføring av nye bygninger med formål fritidsbebyggelse, utleie, turisme eller lignende i området eller på setervoll, selv om dette er knyttet til bruk i drift og kan oppfattes som tilleggsnæring. Oppføring av fritidsbebyggelse er ikke tillatt på grunnmur, eller tufter etter tidligere seterbebyggelse.</p>

		<p>Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan nybygg skal plasseres/utformes, og hvordan ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø.</p> <p>Følgende retningslinjer for bygningsvolum gjøres gjeldene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nybygg skal følge byggeskikken i område (ref: byggeskikksveilder (vedlegg)). • Nybygg skal være i en etasje og ha en enkel rektangulær form, med saltak. Vinkelformet grunnplan skal unngås. • Bygningssvolumet skal legges så nær bakken som mulig. Grunnmur kan være av naturstein eller støpt betong. Grunnmur av betong skal forblendes med naturstein. <p>Følgende rentingslinjer for nye uthus (vedbod, lager)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enkel rektangulær form, med gavelvegg på byggets kortsida. • Maksimalt bebygd areal 20 m² • Mønehøyde maksimalt 3,5 m. • Uthus skal ha saltak, mindre uthus (vedbod, lager) <10 m² kan skråtak/pultak tillates, takutstikk ≤ 25 cm. <p>Følgende retningslinjer til størrelse og plassering av nye seterhus gjøres gjeldene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nybygg bør plasseres med møneretning parallelt med terrengkvotene eller den fremherskende vindretning. • Bebygd areal maksimalt 60 m². • Maksimal bredde 5,5 m utvendig målt • Mønehøyde maksimalt 4,5 m. • Takutstikk ≤ 25 cm. • Vindu med store, blanke overflater tillates ikke. <p>Retningslinjer for nye fjøs gjøres gjeldene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nye fjøs må kunne innordne seg landbruksmessige krav med bakgrunn i landbruksfaglige behov. • Oppføres med langsmal bygningskropp (lengde = minimum 2x bredde) med saltak.
15	Bygninger, restaurering	<p>§ 5, punkt 2</p> <p>Ved søknad kan det tillates restaurering av eksisterende bygninger til forfall, så fremt forfallet ikke har kommet for langt. For at forvaltningsmyndighet skal kunne behandle en søknad om restaurering, skal det innhentes kulturvern faglig vurdering fra kulturvernmyndighet.</p> <p>Restaurering skal ha som utgangspunkt å bevare bygget mest mulig likt det opprinnelige etter lokal byggeskikk. For at et bygg skal regnes som et objekt for restaurering må det legges en helhetsvurdering til grunn der takets tilstand tillegges betydelig vekt, hvorav inntil 50 % av taket bør være intakt.</p> <p>Å gjenreise eller bygge kopier av bygg som det bare finnes rester igjen av tillates normalt ikke. Dersom dette skal kunne tillates, må det være som en del av et større samlet kulturlandskapstiltak med allmenn verdi. Slike tiltak bør utføres i regi av museums lag, historielag og lignende for å sikre at bygg og landskapstiltak er av kulturhistorisk formidlingsverdi og kan nyttes av allmennheten. Samarbeid o.e. driftsavtaler med offentlige aktører tillegges betydelig vekt.</p> <p>Bruksendring Søknader om selve bruksendring av bygg er ikke hjemlet i denne forskrift om landskapsvern. og skal behandles som bruksendringssak etter plan- og bygningslov og/eller delingssak etter jordlov der myndighet er tillagt kommunen. Forvaltningsmyndigheten har dermed ikke hjemmel til å avslå eller tillate tiltak om bruksendringer etter denne dispensasjonsbestemmelsen. Forvaltningsmyndigheten</p>

			<p>regnes i bruksendringssaker som berørt statlig myndighet som skal gis mulighet til å uttale seg på saksområdet jf. Plan- og bygningsloven § 19-1.</p> <p>Avklaring om bruksendring bør foreligge før tiltak om restaurering/ombygging sendes som egen sak til forvaltningsmyndighet. Dersom forvaltningsmyndighet tillater tiltak om restaurering/ombygging, skal det settes vilkår om forutsetning om tillatelse til bruksendring fra myndighet etter bruksendring og/eller deling.</p>
16	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 3	<p>Tilbygg til eksisterende bygninger gjelder fjøs, seterhus, hytter og uthus. Tilbygg regnes som tømret eller innklede tilbygg som også kan utgjøre oppvarmet bruks-areal. Tilbygg til eksisterende bygninger som buer, løer og avkjølinger/kjølehus/silhus tillates ikke.</p> <p>Tilbygg skal underordne seg eksisterende bebyggelse i form av materialvalg, farge, tekking, vinduer og uttrykk. Tilbygg skal i utgangspunktet skje på byggets lengderetning etter lokal byggeskikk.</p> <p>For hytter kan tilbygg av uthusfunksjoner som vedskjul, do, eller lagerplass av beskjeden størrelse, kunne tillates dersom man ikke har dette fra før.</p> <p>Byggetekniske installasjoner som takoverbygg, plattinger, terrasse, veranda etc. er ikke å regne som tilbygg. Slike byggetekniske installasjoner medregnes likevel som bebygd areal.</p> <p>Arealgrenser differensieres i forhold til byggets formål på eiendommen:</p> <p>1. Tilbygg i forhold til seter i drift:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Seterstue/seterbu skal ikke overstige 80 m² BYA. ○ Tilbygg på seterstue/seterbu kan utvides maks 30 % fra vernetidspunkt av byggets areal, men skal ikke overstige maks totalt areal på 80 m² BYA. ○ Dersom tilbygg ikke kan oppføres grunnet bygg- og terrengmessige forhold kan seterbu oppføres til fordel for utvidelse. ○ All bebyggelse skal ses i forhold til landbruksbehov, der også tilleggsnæring inngår. <p>2. Tilbygg i forhold til seter, fritidseiendom og hytte med fritidsformål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Total areal på eiendommen skal ikke overstige 80 m² BYA. ○ Øvrig nytt uthusareal skal ikke overstige 20 m² BYA.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/10203

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Arbeidsutvalg for nasjonalparkstyret Forollhogna	14/2024	20.09.2024

Ledalen landskapsvernområde - revisjon av forvaltningsplan - utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen byggesak, forskr. § 3, punkt 5.1-5.3

Nasjonalparkforvalters innstilling:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna v/arbeidsutvalget tar utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer innen tema bygg for Ledalen landskapsvernområde til orientering. Innspill og forslag til endringer gitt i arbeidsmøte tas med videre i utarbeidelse av retningslinjer som legges frem for nasjonalparkstyret.

Saksdokumenter (følger saken)

- 1 Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – kun bygg - Ledalen landskapsvernområde

Andre saksdokumenter:

[Forskrift om Ledalen landskapsvernområde](#)

[Forvaltningsveileder for Øyungen og Ledalen landskapsvernområder, 2002](#)

Saksopplysninger

Bakgrunn for saken

Det vises til revisjon for forvaltningsplaner for verneområdene i Forollhogna. Nasjonalparkstyret behandlet utkast til forvaltningsmyndighetenes retningslinjer for Øyungen landskapsvernområde i møte den 14.06.2024, unntatt retningslinjer som omhandler byggesak, forskriftens § 3, punkt 5.1-5-3.

Det ble besluttet at tema som omhandler byggesak skulle drøftes nærmere før et utkast skulle fremlegges nasjonalparkstyret.

Utkast til retningslinjer (vedlegg) om byggesak, forskriftsreferanse § 3, punkt 5.1-5-3 legges frem for arbeidsutvalget for presentasjon, diskusjon og innspill. Forvaltere vil gi en status om arbeidet i møte.

Andre saksopplysninger

Utkast til forvaltningsplan skal behandles av nasjonalparkstyret, for så å sendes til Miljødirektoratet som godkjenner revidert planforslag for offentlig høring.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

«Formålet med opprettelsen av Ledalen landskapsvernområde er:

- å verne om flora og vegetasjon med spesiell vekt på høgstaude-fjellbjørkeskog og de ulike utforminger av gammel kontinuitetsskog av gran og furu.*
- å ta vare på et særpreget kulturlandskap der seterbebyggelse, setervoller og kulturminner er sentrale elementer i landskapsbildet.»*

Forskriftene for landskapsvernområdene rundt Forollhogna bærer store likheter, spesielt når det kommer til verneformål av seterbebyggelse og kulturminner. Behandling av retningslinjer som spesielt er rettet mot seterbebyggelse og generelle bygninger i verneområdet for Øyungen landskapsvernområde vil derfor skape en viss presedens for behandling av samme retningslinjer for landskapsvernområder som skal revideres senere.

Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Sak:
Ledalen landskapsvernområde – revisjon av
forvaltningsplan

Til:

Vår dato:

Vår ref.:
2023/10203

Saksbehandler, innvalgstelefon

Hans Bull, 73 19 93 96

Kopi:

Forvaltningsmyndighetens retningslinjer – Ledalen landskapsvernområde

Revidert forvaltningsplan skal utarbeides i fastsatt mal fra Miljødirektoratets [«forvaltningsplaner på nett for verneområder»](#) (FPNV). Innenfor rammen av verneforskriften kan planen gi retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging m.v., samt mål og tiltak for å ivareta verneverdiene. Forvaltningsmyndighetens retningslinjer skal være forankret i forskriften, som danner grunnlaget for forvaltningsmyndighetenes retningslinjer. Nedenfor vises arbeidsdokument hentet fra FPNV, og utkast til retningslinjer.

Id	Tema	Forskriftreferanse	Forvaltningsmyndighetens retningslinje
14	Bygninger og andre installasjoner	§ 5, punkt 1-4	<p>Benevnelsen bebygd areal (BYA) jf. Norsk Standard 3940 skal benyttes ved byggesøknader. Nyeste versjon av «Grad av utnytting» kan benyttes som veiledning. BYA måles etter utvendig kledning/panel/ytterveggen utside. For all byggevirkosomhet i verneområdet skal det tas hensyn til at man oppnår best mulig løsning for landskapet og verneverdiene. Utforming og plassering av bygninger skal skje i samarbeid med den kommunale bygningsmyndighet og forvaltningsmyndighet.</p> <p>Av hva som angår bygninger har forskriften kun benevnelsen «seterbebyggelse». Med seterbebyggelse menes i første rekke bebyggelse knyttet til setring og slått med ulike funksjoner; seterstue, seterfjøs, vedskåler, masstu, kjølehus/silhus, kokhus, melkebu, brønnhus, slåttebuer og løer (mer?)</p> <p>Søknad om byggetiltak må være skriftlig å gi tilstrekkelig informasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Situasjonsskart (kart som viser antall bygg og funksjon på eiendommen). • Mål på eksisterende bygg og fotografier/bilder som det søkes byggetiltak på. • Situasjonsbeskrivelse (planskisse som viser omsøkte tiltak). • Målsatte tegninger 1:50
15	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 1	<p>Det kan gis tillatelse til oppføring av nødvendige nye bygninger til seterformål og beitebruk. Tiltakets betydning for landbruk, utmarksbeite og seterdrift tillegges betydelig vekt. Nødvendige bygninger i denne sammenheng er fjøs, uthus og seterbuer.</p> <p>Forskriften åpner ikke opp for oppføring av nye bygninger med formål fritidsbebyggelse, utleie, turisme eller lignende i området eller på setervoll, selv om dette er knyttet til bruk i drift og kan oppfattes som tilleggsnæring. Oppføring av fritidsbebyggelse er ikke er tillatt på grunnmur, eller tufter etter tidligere utmarksbebyggelse.</p> <p>Forvaltningsmyndigheten kan gi nærmere vilkår om hvordan nybygg skal plasseres/utformes, og hvordan ombygging/utvidelse av eksisterende bygninger skal tilpasses eksisterende bygningsmiljø.</p>

			<p>Følgende retningslinjer for bygningsvolum gjøres gjeldene:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nybygg skal følge byggeskikken i område (ref: byggeskikksveilder (vedlegg)). Nybygg skal være i en etasje og ha en enkel rektangulær form, med saltak. Vinkelformet grunnplan skal unngås. Bygningsvolumet skal legges så nær bakken som mulig. Grunnmur kan være av naturstein eller støpt betong. Grunnmur av betong skal forblendes med naturstein. <p>Følgende retningslinjer for nye uthus (vedbod, lager)</p> <ul style="list-style-type: none"> Enkel rektangulær form, med gavelvegg på byggets kortsida. Maksimalt bebygd areal 15 m² Mønehøyde maksimalt 3,5 m. Uthus skal ha saltak, mindre uthus (vedbod, lager) <10 m² kan skråtak/pultak tillates, takutstikk ≤ 25 cm. <p>Følgende retningslinjer til størrelse og plassering av nye seterbuer gjøres gjeldene:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nybygg bør plasseres med møneretning parallelt med terrengkvotene eller den fremherskende vindretning. Bebygd areal maksimalt 40 m². Maksimal bredde 5 m utvendig målt Mønehøyde maksimalt 4,5 m. Takutstikk ≤ 25 cm. Vindu med store, blanke overflater tillates ikke. <p>Følgende retningslinjer for nye uthus (vedbod, lager)</p> <ul style="list-style-type: none"> Enkel rektangulær form, med gavelvegg på byggets kortsida. Maksimalt bebygd areal 15 m² Mønehøyde maksimalt 3,5 m. Uthus skal ha saltak, mindre uthus (vedbod, lager) <10 m² kan skråtak/pultak tillates. <p>Retningslinjer for nye fjøs gjøres gjeldene:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nye fjøs må kunne innordne seg landbruksmessige krav med bakgrunn i landbruksfaglige behov for drift. Oppføres med langsmal bygningskropp (lengde = minimum 2x bredde) med saltak.
16	Bygninger og andre installasjoner	§ 5, punkt 2	<p>Ved søknad kan det tillates restaurering av eksisterende bygninger til forfall, så fremt forfallet ikke har kommet for langt. For at forvaltningsmyndighet skal kunne behandle en søknad om restaurering, skal det innhentes kulturvernlig vurdering fra kulturvernmyndighet.</p> <p>Restaurering skal ha som utgangspunkt å bevare bygget mest mulig likt det opprinnelige etter lokal byggeskikk. For at et bygg skal regnes som et objekt for restaurering må det legges en helhetsvurdering til grunn der takets tilstand tillegges betydelig vekt, hvorav inntil 50 % av taket bør være intakt.</p> <p>Å gjenreise eller bygge kopier av bygg som det bare finnes rester igjen av tillates normalt ikke. Dersom dette skal kunne tillates, må det være som en del av et større samlet kulturlandskapstiltak med allmenn verdi. Slike tiltak bør utføres i regi av museumslag, historielag og lignende for å sikre at bygg og landskapstiltak er av kulturhistorisk formidlingsverdi og kan nyttes av allmennheten. Samarbeid o.e. driftsavtaler med offentlige aktører tillegges betydelig vekt.</p> <p>Bruksendring Søknader om selve bruksendring av bygg er ikke hjemlet i forskrift og skal behandles som bruksendringssak etter plan- og bygningslov og/eller delingssak etter jordlov der myndighet er tillagt kommunen. Forvaltningsmyndigheten har dermed ikke hjemmel til å avslå eller tillate tiltak om bruksendringer etter denne dispensasjonsbestemmelsen. Forvaltningsmyndigheten regnes i bruksendringssaker som berørt statlig myndighet som skal gis mulighet til å uttale seg på saksområdet jf. Plan- og bygningsloven § 19-1.</p> <p>Avklaring om bruksendring bør foreligge før tiltak om restaurering/ombygging sendes som egen sak til forvaltningsmyndighet. Dersom forvaltningsmyndighet tillater tiltak om restaurering/ombygging skal det settes vilkår om forutsetning om</p>

			tillatelse til bruksendring fra myndighet etter bruksendring og/eller deling.
17	Bygninger og andre installasjoner	§5, punkt 3	<p>Tilbygg til eksisterende bygninger gjelder fjøs, seterhus. Tilbygg regnes som tømret eller innkledte tilbygg som utgjør oppvarmet bruks-areal. Tilbygg til eksisterende bygninger som buer, løer og avkjølinger/kjølehus/silhus tillates ikke.</p> <p>Tilbygg skal underordne seg eksisterende bebyggelse i form av materialvalg, farge, tekking, vinduer og uttrykk. Tilbygg i byggets lengderetning er å betrakte som lokal byggeskikk.</p> <p>Tilbygg av uthusfunksjoner som vedskjul, do eller lagerplass av beskjeden størrelse, kan tillates dersom man ikke har dette fra før.</p> <p>Byggetekniske installasjoner som takoverbygg, plattinger, terrasse, veranda etc. er ikke å regne som tilbygg. Slike byggetekniske installasjoner medregnes likevel som bebygd areal.</p> <p>Arealgrenser differensieres i forhold til ulike typer bruk og status på eiendommen:</p> <p>1. Tilbygg i forhold til seterbygninger i drift</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Seterstue/seterbu skal ikke overstige 45 m² BYA. Tilbygg på seterstue/seterbu max. 30 % av byggets areal (BYA). ○ Tilbygg på seterstue/seterbu kan utvides maks 30 % fra vernetidspunkt av byggets areal, men skal ikke overstige maks totalt areal på 45 m². ○ Dersom tilbygg ikke kan oppføres grunnet bygg- og terrengmessige forhold kan seterbu oppføres til fordel for utvidelse. ○ All bebyggelse skal ses i forhold til landbruksbehov, der også tilleggsnæring inngår. <p>2. Tilbygg i forhold til seter, fritidseiendom og hytte med fritidsformål</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Totalt areal på eiendommen skal ikke overstige 60 m² BYA. ○ Øvrig nytt uthusareal skal ikke overstige 15 m² BYA.